

"Kesret ve tekessürün müntehası ve neticesi olan insanın sahife-i vechinde, cephesinde, cildinde, ellerinin içlerinde kalem-i kader ile pek çok çizgiler, hatlar, nakışlar, nişanlar yazılmıştır... Arkadaş, insanın geçen sahifelerine kaderin yazdığı hâşiye, tesadüf ve ittifakın duhûlüne bir menfez bırakmamıştır." izah eder misiniz?

İ'lem Eyyühe'l-Azîz! Âlemde her şeyin yüzünde hikmet eserleri görüldüğü gibi en uzak, en geniş, en ince kesretin tabakaları üstünde de hikmet, ihtimam eserleri görülmektedir. Evet, kesret ve tekessürün müntehası ve neticesi olan insanın sahife-i vechinde, cephesinde, cildinde, ellerinin içlerinde kalem-i kader ile pek çok çizgiler, hatlar, nakışlar, nişanlar yazılmıştır. Malûmdur ki, insanın şu sahifelerinde yazılan o kelimeler, harfler, noktalar, harekeler, ruh-u insanîde bulunan mânâlara, mâneviyatlara delâlet ettikleri gibi, fitratında kader tarafından yazılan mektuplara da işâretleri vardır. Arkadaş, insanın geçen sahifelerine kaderin yazdığı hâşiye, tesadüf ve ittifakın duhûlüne bir menfez bırakmamıştır.

Kesret çokluk demektir, vahdet ise birlik. Bir fabrikanın bütün bölmeleri, motorları, çarkları tâ en küçük çivisine kadar kesret ile ifade edilir. Bu kesretin tamamından fabrika meydana gelmiş, o kesretli aletler vahdete ermişler, bir tek şey olarak boy göstermişlerdir.

Kâinattaki bütün âlemler ve onlardaki bütün hikmetli faaliyetler, önce bitkileri, sonra hayvanları, en sonunda da insanları meyve vermekle vahdete ererler. Artık, karşımızda şu kadar yıldız, bu kadar element, bu kadar deniz, dağ, ova değil bir tek kâinat vardır; tıpkı kökün, gövdenin, dalların, yaprakların, çiçek ve meyvelerin bir araya gelip bir tek ağaç olmaları gibi.

Kâinat ağacının her şeyi hikmetli olmakla birlikte, biz bunların tamamını idrakten âciziz. Bazı eşyanın hikmetlerini sadece o sahada ihtisas yapan bilim adamları bir derece bilirler, çoğumuz bilemeyiz. Ama, bu ağacın meyvelerinde, özellikle de en mükemmel meyve olan insanda, saçından tırnağına, ruhundan hissiyatına kadar her şeyin hikmetle yapıldığını açıkça gördüğümüzden tefekkürümüzü bu sahada yoğunlaştırır, sonra "Meyveleri bu kadar hikmetli olan kâinat ağacının elbette tamamı da hikmetle yaratılmıştır." hükmüne varırız.

Üstat hazretleri bir başka İ'lem'de "nefsî tefekkürde tafsilatlı, afakî tefekkürde icmalî

yapmayı” tavsiye etmekle aynı hakikati dile getirmektedir.

Kendimizi tefekkürde de önce en çok muhatap olduğumuz yüzümüze bakmamız tasviye ediliyor.

Besmelenin sırlarında da kâinat siması, arz siması ve insan siması üzerinde durulur. Kendi simamızdaki hikmetleri rahatlıkla okuyunca, yeryüzü dediğimiz arz simasına, ondan sonra da kâinat simasına aynı nazarla bakabiliriz.

"İnsanda kalem-i kader ile yazılan hatlar, nişanlar, çizgiler..."

İbrahim Hakkı hazretleri Marifetname'sinde bu konu üzerinde detaylı olarak durmuş, beden-ruh ilişkisi konusunda, keşif yoluyla, bir takım hükümler ortaya koymuştur. Ancak, bu genel hükümlerin yanında, her insandaki ince nakışların da onun ruh âlemiyle yakından ilgisi vardır; bunları bilmemiz mümkün değildir.

Genel işaretlerden hepimizin rahatlıkla okuyabileceği iki işaret:

İnsanın sağ elinde on sekiz, sol elinde ise seksen bir yazar. Bunların toplamı doksan dokuz ederek, hadis-i şerifte geçen 99 esmâya ve namazdan sonra çektiğimiz üç tesbihin toplamına, farkları ise Allah Resulünün (asm.) almış üç yıl olan ömr-ü saâdetlerine tevafuk eder. Bu genel bir örnektir. Bu gibi genel işaretler yanında, her insana ait nice özel işaretler de olabilir; biz onları bilemeyiz.

"Arkadaş, insanın geçen sahifelerine kaderin yazdığı hâşiye, tesadüf ve ittifakın duhûlüne bir menfez bırakmamıştır."

Kader, kısaca, her şeyin Allah'ın ezelf ilminde bütün özellikleriyle ve en ince teferruatına kadar planlanmış olması, kaza ise eşyanın kader programına göre yaratılmalarıdır. İnsanın bütün organlarının şekilleri, büyüklükleri, yerleri, görevleri kaderde yazılmıştır. İnsanın başta yüzü olmak üzere hiçbir organının diğer insanlarıkiyle aynı olmaması, parmak izinin bile farklı olması, elinin içindeki çizgilerin de farklı kılınması sanki o kader yazılarının bir küçük haşiyesi gibidir.